

De R.K.Broederschap van Vleuten

Jaarlijks vieren de leden van de R.K.Broederschap van Vleuten de Broederschapsdag, een gezamenlijke maaltijd voorafgegaan door een H. Mis in de Willibrordkerk.

Op 7 oktober j.l. werd deze dag gevierd in de aanwezigheid van pastor Los als gast.

Ter gelegenheid hiervan bood de Broederschap aan om de kosten voor het verplaatsen van de speeltafel van het orgel van onze Willibrordkerk voor haar rekening te nemen. Op 7 november 2014 werd deze tafel in gebruik genomen tijdens het Korenconcert ter gelegenheid van het 10 jarig bestaan van de Parochie Licht van Christus.

Voor het ontstaan van de Broederschap moeten we teruggaan naar 1471. Het was toen een roerige tijd waarin graven en bisschoppen, kasteelheren en andere adellijke heren elkaar bevochten om het bezit van land en macht. De toenmalige pastoor van Vleuten, Aernt Jansz van der Bilt, was een vredelievend man, die al dat geweld verafschuwde en vond dat die heren toch met elkaar in vrede moesten kunnen leven. Hij nam daarom het initiatief tot het bijeenroepen van verschillende heren uit de omgeving van de kerk in Vleuten. Hij kreeg hen zover dat zij kwamen en beloofden voortaan als broeders vreedzaam naast elkaar te zullen leven. Voor het altaar van Onze Lieve Vrouw werd toen een soort gilde opgericht: de Broederschap van Onze Lieve Vrouw, waarvoor op 22 april 1471 (Beloken Pasen of eerste zondag na Pasen) een officiële stichtingsakte werd opgemaakt.

De voornaamste bepalingen uit deze statuten :

1. dat er elke zondag en elke woensdag op het O.L.Vrouw altaar een mis zal worden gedaan voor de levende en overleden broeders en zusters;
2. dat op een vooraf bepaalde zondag de broeders en zusters samen zullen eten en op de daaraanvolgende maandag in de kerk komen, waar een mis gedaan zal worden voor de levende en overleden broeders en zusters, waarna zij weer een maaltijd hebben, waarbij vóór de maaltijd door de procurators rekening en verantwoording wordt gedaan, één nieuwe procurator wordt gekozen en allen hun bijdrage in de kosten zullen betalen;
3. dat voor elke broeder of zuster die gestorven is de procurators een uitvaartmis laten doen;
4. dat degenen die tot de Broederschap toegelaten worden goede eerbare mannen en vrouwen en van goede naam en faam dienen te zijn en bij hun inschrijving een pond was moeten geven voor de kerk en dat de toelating geschiedt ten genoegen en met toestemming van de procurators en de meerderheid van de broeders en zusters;
5. dat een broeder of zuster die uit de Broederschap wenst te treden een gulden moet betalen als dat uittreden zes weken voor de maaltijd geschiedt en bij later uittreden ook zijn/haar aandeel in de kosten van dat jaar;
6. dat er boete bepalingen gelden voor degenen die tijdens de maaltijd woorden krijgen, messen trekken, of iemand letsel toebrengen;
7. dat degenen die zich misdragen uit de Broederschap gezet kunnen worden;
8. dat alle broeders en zusters zich zullen houden aan de bepalingen van de statuten.

Door de jaren heen zijn de statuten aangepast en de Broederschap heeft nu ten doel het scheppen en onderhouden van vriendschappelijk contact tussen haar leden overeenkomstig de stichtingsbrief van eenentwintig april veertienhonderd eenenzeventig, welke is herschreven op zeven maart vijftienhonderd achtenzestig en voorts al hetgeen met één of ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De Broederschap tracht haar doel te bereiken door:

- a. tenminste één maal per jaar in vriendschappelijke sfeer bijeen te komen;
- b. het ondersteunen en/of bevorderen van initiatieven van godsdienstige, charitatieve, culturele en/of sociale aard, welke initiatieven door de vereniging als passend worden aangemerkt;
- c. het vormen van fondsen om haar doeleinden te verwezenlijken;

- d. het aanwenden van alle andere wettige middelen welke voor het nastreven van de doelstelling van de vereniging nuttig of nodig worden geacht.

De Broederschap heeft altijd een zekere status gehad, het was een eer om daar lid van te zijn en voor heel wat mensen een instelling om geld en goed aan te schenken of te legateren.

De leden van de Broederschap moeten Rooms-Katholieke mannen zijn, geboren en woonachtig in de voormalige parochie van de Heilige Willibrordus te Vleuten, thans de parochie: "Licht van Christus", die duidelijk betrokken zijn bij het maatschappelijk en sociaal welzijn binnen het gebied van de bedoelde parochie en bij het werk van die parochie in het bijzonder.

Activiteiten van de Broederschap

Omdat er uit de eerste eeuwen van het bestaan van de Broederschap zeer weinig geschriften bewaard gebleven zijn, is er ook weinig te vinden over wat er door haar gedaan is. Onderstaand zijn de belangrijkste activiteiten vermeld, waarbij tot de dag van vandaag de activiteiten/bijdragen worden gedaan aan personen of instanties die binnen de oude grenzen van de Willibrord parochie zijn gevestigd.

Vanaf 1794 tot 1809 werd er jaarlijks een bedrag van f 200,- betaald aan het toen fungerende Rooms-Catholiek Armbestuur, waardoor de rechtstreekse armenzorg wat minder werd, doch steun in natura nog wel werd verleend. In de jaren na 1880 werd er jaarlijks in de wintermaanden rond f 300,- aan brood en turf voor de armen betaald. Deze vorm van armenzorg heeft nog tot 1947 plaatsgevonden.

De inkomsten van de Broederschap bestonden uit landpacht, rente van obligaties, grondgeld (erfpacht) en huishuur, waaronder de huur van de Broederschapshuisjes, welke huur wegens onvermogen van de huurders vaak niet werd geïnd of werd kwijtgescholden.

Rond 1686 werd de Broederschap eigenaar van de Broederschapshuisjes, momenteel bezit de Broederschap alleen nog het pand Dorpsstraat 1 waar de Historische Vereniging is gehuisvest.

Verder werden er nu en dan schenkingen of legaten ontvangen, voor zover nagegaan kon worden in de loop der jaren zo'n f 4.800,- tot begin 1800.

De verbondenheid met het O.L.Vrouwen altaar in de kerk van Vleuten kwam tot uiting toen in 1885 de nieuwe R.K. kerk in Vleuten werd gebouwd.

De Broederschap besloot toen op haar kosten een nieuw Maria-altaar te laten maken. Hiervoor werd aanvankelijk f 500,- uitgetrokken, maar de werkelijke kosten bleken veel hoger uit te vallen en overschreden de f 2.000,-. Dit kon de Broederschap niet direct betalen en daarom werd besloten het resterende bedrag in enkele jaarlijkse termijnen te betalen, naarmate er geld over was. Omstreeks 1930 is door de Broederschap een nieuwe doopvont met bijbehorend meubilair aan de parochie geschonken.

In 1957 werd een bedrag van f 1.200,- aan de kerk geschonken voor een hek van de doopkapel. De Broederschap heeft ook iets gedaan voor de plaatselijke gezondheidszorg. Aan de toenmalige vereniging "Het Wit-Gele Kruis" werd in 1931 en 1932 een bijdrage verleend van f 50,- en van 1933 tot en met 1953 van f 75,- per jaar.

Voor zover de beschikbare middelen niet nodig waren voor het onderhoud van de Broederschapshuisjes werden deze vanaf de zeventiger jaren besteed aan algemeen sociale en culturele doeleinden, onder andere voor ondersteuning van werkers in de ontwikkelingslanden afkomstig uit Vleuten en Haarzuilens. zoals pastoor G.J. van der Meer in Brazilië, zuster Chr. Kooijman uit Haarzuilens, zuster de Groot en pater H. Teunissen uit Vleuten en door steun aan de activiteiten van de vereniging "Aktie voor Aktie" (financiële adoptie van kinderen in Brazilië), aan het Johannes Hospitium in Vleuten en de actie van de M.O.V. werkgroep van de Willibrordparochie in de Oekraïne.

Voor laatstgenoemde drie projecten werd ter gelegenheid van het 525-jarig bestaan in 1996 een extra bedrag van f 10.000,- besteed.

In mei 2000 heeft de Broederschap f. 50.000,-- beschikbaar gesteld voor de realisering van de Mariakapel in de Willibrordkerk. De laatste jaren werden de Stichting G-Actief, Floja Malawi en de missiewerken van Spes Nostra ondersteund en werd een bijdrage voor de nieuwe keuken in het Johannes Hospitium en een bijdrage voor de Vrienden van het Hospitium beschikbaar gesteld.

De Broederschap heeft al sedert 1887 een vaandel, dat bij officiële gelegenheden wordt gebruikt. Aan de voorzijde staat een afbeelding van O.L. Vrouwen aan de achterzijde de naam met data.